

The CLEAN PAPER

WHAT THE PAPER SAYS · WHAT IT DOESN'T · WHY IT MATTERS

Àwọn ọmọ kékeré kì í ẹ̀ onímọ̀tara-ẹ̀ni-nìkan ní ìbèrè: ìpinnu kíákíá wọn ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn ju ẹ̀yí tó lọra

Nínú iwádìí ọmọ 537 tó n sọ èdè Ítálì, láti ọdún 3 sí 10, àwọn olùṣewádìí ní kí àwọn ọmọ ẹ̀ ìpinnu àwùjọ lábẹ̀ ifúnfá àkókò tàbí lẹ́yìn idádúró. Idáhùn kíákíá tí àwọn ọmọ tó kéré jù fí ifowósowópò àti òtítọ́ púpọ̀ sí i hàn ju idáhùn wọn tó lọra. Bí àwọn ọmọ ẹ̀ n dàgbà, iwà rere àkókò yẹn kò paré; dípò bẹ́, iwà tó n ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn lẹ́yìn irònú pọ̀ sí i tí títí ó fí dé ipele rẹ̀. Itumọ̀ tó sọra nì pé ẹ̀yí kì í ẹ̀ ẹ̀rí pé àwọn ọmọ níbi gbogbo dára látinú isẹdà. Ó jẹ́ ẹ̀rí látí inú àpẹrẹ kan ní Àríwá Ítálì àti àwọn ẹ̀rẹ̀ yàrá idánwò pé idáhùn rere àkókò lè dúró ṣinṣin nígbà tí ìpinnu rere lẹ́yìn irònú nì dé ipele rẹ̀.

Written by Cinzia Vaglio · Cross-checked by Lucio Vaglio · Edited by Michele Renda · Figures by Nova Vela · AI-assisted, human-reviewed

Paper: *Stable intuition and the rise of deliberative prosociality in childhood*, Francesco Margoni, Francesco Nava, Chiara Sotis, Matthew R. Levy, Valerio Capraro and Elena Nava, *Nature Human Behaviour* (2026) · DOI: 10.1038/s41562-026-02487-4

Ọ̀nà tó lóra sí síṣe rere

Bí o bá fi ọmọ ọdún mẹta sí abẹ àṣe láti pinnu kíákíá bóyá yóò pín nńkan, yóò fọwọsowọpọ tàbí yóò sọ òtítọ, kí ni o rò pé yóò ṣẹlẹ?

Ìtàn tó rọrùn ni pé ifẹkúfẹẹ àkókọ wa jẹ ti imọtara-ẹni-nńkan, ìrònú pẹlú ìṣọra sì ni ó ní mú iwà rere wá. Ọmọ náà gba sùitì náà; ọmọ tó dàgbà sí i, tó sì ní ronú jinlẹ sí i, kọ bí a ṣe ní kó ara ẹni níjàánu. Ìwádíí yí fi hàn pé ìtàn náà kò rọrùn tó bẹẹ. Nínú àpẹẹrẹ nílá ti àwọn ọmọ tó ní sọ èdè Ítálì, àwọn ọmọ tó kéré jù ṣe àwọn ipinnu tó ní ṣe ànfààní fún ẹlòmíràn púpọ sí i nígbà tí wọn dáhùn kíákíá ju nígbà tí wọn ní láti dúró. Àwọn ọmọ tó dàgbà sí i kò dín irú iwà náà kù nígbà tí wọn dáhùn lèsẹkèsẹ. Ohun tó yí padà ni apá ipinnu tó lóra: ipinnu tó ní ṣe ànfààní fún ẹlòmíràn lẹyin ìrònú jinlẹ pọ sí i pẹlú ojọ orí tí tí ó fi dé ìpele ipinnu kíákíá.

Ìrísí yí ti èsì náà ni ohun pàtàkì. Kì í ṣe pé “a bí àwọn ọmọ ní ẹni rere.” Kì í sì í ṣe pé “rironú máa ní sọ àwọn ọmọ di imọtara-ẹni-nńkan.” Ó jẹ àlàyé nípa idàgbàsókè: ní ibèrẹ, àwọn idáhùn tó ní ṣe ànfààní fún ẹlòmíràn fara hàn nínú ipinnu kíákíá, wọn sì dúró ní ìpele tó fẹrẹẹ jẹ kan náà; nígbà náà ni àwọn ipinnu irú bẹẹ tí a ṣe lẹyin didúró ní lágbara sí i jálẹ ìgbà ọmọdẹ.

Ohun tí àwọn olùkòwé ṣe

Egbé náà ṣe àyẹwò ọmọ 537 láti ọdún 3 sí 10 ní Milan, Ítálì. Wọn pín ọmọ kòòkan láìṣe ojúsàájú sí ọkan nínú ọ̀nà méjì tí a fi ní ṣe ipinnu:

- **Ìfún pá àkókò:** dáhùn láàárín ìṣẹjù-àáyá 10.
- **Ìdádúró àkókò:** dúró fún ó kéré tán ìṣẹjù-àáyá 10 kí o tó dáhùn.

Lẹyin náà, ọmọ kòòkan ṣe àwọn ìṣe ipinnu àwùjọ tí a ṣe ní ọ̀nà tó yẹ fún ọmọ, pẹlú sùitì, àwọn alábaàṣe àròsọ àti àwọn ìṣòro iwà rere tó rọrùn. Lápapọ, ọmọ kòòkan ṣe ipinnu 19.

Àwọn ìṣe náà bo oríṣíṣí iwà àwùjọ:

- **Eré Ohun Ìnì Àpapọ (Public Goods Game),** níbi tí àwọn ọmọ ti pinnu iye sùitì tí wọn yóò fi sínú àpọ àpapọ tí a óò sọ di ilọpo méjì, tí a ó sì pín.
- **Eré Olùṣàkóso (Dictator Game),** níbi tí wọn ti pinnu iye sùitì tí wọn yóò fún ọmọ mǐràn.
- **Eré Ultimatum (Ultimatum Game),** níbi tí wọn ti gba tàbí kọ ipèsè tó pín sùitì ní ọ̀nà tí kò dọgba.
- **Eré Ìtànjẹ (Deception Game),** níbi tí irọ pípá ti fún ọmọ náà ní sùitì púpọ sí i, tó sì fún alábaàṣe rẹ ní diẹ sí i.
- **Ìṣòro iwà rere méjì** tí a ṣe ní ọ̀nà tó yẹ fún ọmọ, níbi tí a ti lè ṣe ọmọ kan nípalára láti gba àwọn márùn-ún mǐràn là.

Àwọn olùkòwé kò wo àwọn wònyí gégé bí eré márùn-ún tí kò ní ibáṣepọ. Wọn lo itupalẹ factor láti béèrè bóyá àwọn ipinnu náà kóra jọ sí àwọn ànímọ tó gbòrò sí i. Factor mẹta ló jade:

- **Iwà tó ní ṣe ànfààní fún ẹlòmíràn (Prosociality):** ifọwọsowọpọ, fifúnni, òtítọ síṣọ àti ifẹ láti yera fún dídín èrè eléré mǐràn kù nínú ibáṣepọ èẹkan soṣo.

- **Ìrètí rere nípa àwùjò (Social Optimism):** igbàgbọ pé àwọn ọmọ mǐràn yóò fowosowópọ.
- **Ìtẹwọgbà ní gbogbogbòò (Acquiescence):** ifẹ láti gba ipèsè, kódà bí kò bá tilẹ̀ ẹe déédéé.

Èyí ẹe pàtàkì nítorí pé èsì pàtàkì náà kì í ẹe nípa isẹ pípín sùitì kan soṣo. Ó jẹ nípa àpẹrẹ tí ó fara hàn nínú ọpọ̀ ipinnu.

Kí ni “idáhùn àkókọ” àti “ipinnu lẹyin irònú” tùmọ̀ sí nǐbí?

“Idáhùn àkókọ” nínú iwádíí yí kò tùmọ̀ sí agbára iwà rere àdìtú kan tó wà nínú ènìyàn. Ó tùmọ̀ sí ipinnu tí a ẹe lábẹ̀ ifún pá àkókò: ọmọ náà ní láti dáhùn láàárín isẹ́jú-àáyá 10.

“Ipinnu lẹyin irònú” tùmọ̀ sí òdikejì isètò idánwò náà: ọmọ náà ní láti dúró fún ó kéré tán isẹ́jú-àáyá 10 kí ó tó dáhùn.

Ìlànà yí wópọ̀ nínú iwádíí nípa ọ̀nà méjì tí opolò fi ń sísẹ̀, sùgbón ó sì jẹ àmì àròpọ̀ nìkan. Idáhùn kíákíá kì í ẹe imọ̀lára àbínibí lásán, idáhùn tí a dádúró sì kì í ẹe irònú lásán. Nítorí náà, ohun tí iwádíí náà sọ kéré sí i, ó sì ẹe kedere sí i: lábẹ̀ àwọn ipò ifún pá àkókò àti idádúró yí, iwà tó ń ẹe ànfààní fún ẹ̀lòmíràn tẹ̀lé àwọn ọ̀nà idàgbàsókè tó yàtò.

Ohun tí wọn rí

Èsì pàtàkì ní pé ọ̀nà tí ipinnu kíákíá àti ipinnu tó lóra fi ń dàgbà nínú sísẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn kojá ara wọn.

Ní **ọdún 3**, àwọn ọmọ tó wà nínú ipò idáhùn kíákíá ní àmì tó ga sí i lórí factor Ìwà Tó ń Ẹe Ànfààní Fún Ẹ̀lòmíràn ju àwọn ọmọ tó wà nínú ipò idádúró lọ. Ipa tí wọn rọ̀yìn jẹ **beta = 0.66**, pẹ̀lú **àlẹ́gbẹ́kẹ́lé 95% láti 0.35 sí 0.97** (itọ̀sọ̀nà). Ní ọ̀rọ̀ tó rọ̀rùn: láàárín àwọn ọmọ tó kéré jù, ipò ipinnu kíákíá ní ibásepọ̀ pẹ̀lú iwà tó ń ẹe ànfààní fún ẹ̀lòmíràn tó pọ̀ sí i.

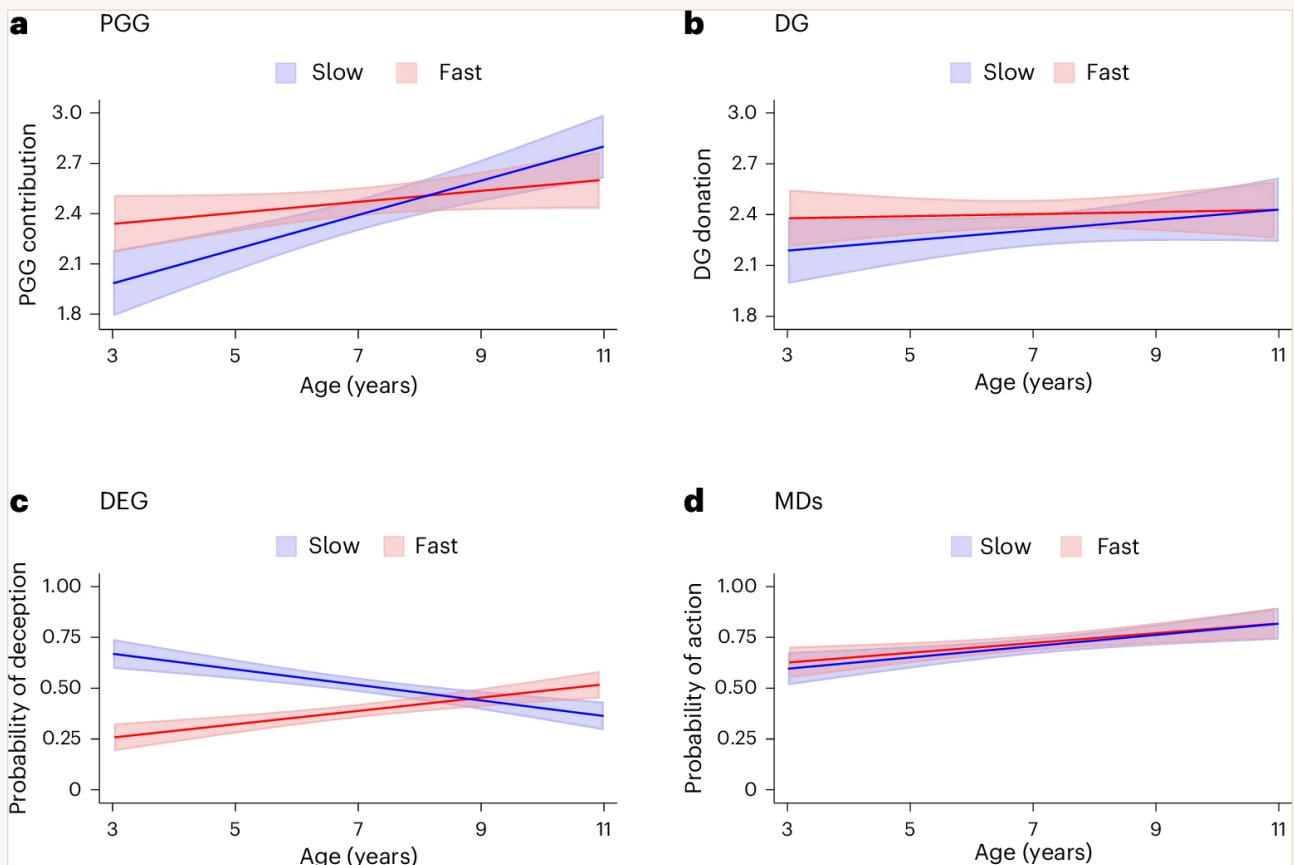
Ìwà rere nínú ipinnu kíákíá yí **kò fi ẹ̀rí tó ẹe kedere hàn** pé ó ń pọ̀ tàbí dín kù pẹ̀lú ojọ̀ orí. Àwọn olùkòwé kò rí ẹ̀rí tó lágbara pé Ìwà Tó ń Ẹe Ànfààní Fún Ẹ̀lòmíràn nínú ipò kíákíá ní yí padà pẹ̀lú ojọ̀ orí.

Ipò idádúró yàtò. **Ìwà tó ń ẹe ànfààní fún ẹ̀lòmíràn lẹyin irònú pọ̀ sí i pẹ̀lú ojọ̀ orí (beta = 0.09, àlẹ́gbẹ́kẹ́lé 95% láti 0.04 sí 0.13).** Bí àwọn ọmọ ẹe ń dàgbà, àláfó láàárín ipinnu kíákíá àti ipinnu tó lóra dín kù. Nígbà tí wọn dé **ọdún 9 sí 10**, iwádíí náà kò rí iyàtò tó ní itumọ̀ nínú isirò láàárín ọ̀nà ipinnu méjèjì.

Àwọn factor méjì tó kù hùwà ní ọ̀nà tó yàtò:

- **Ìrètí rere nípa àwùjò** kò fi ẹ̀rí hàn pé ó yí padà pẹ̀lú ojọ̀ orí tàbí ọ̀nà ipinnu.
- **Ìtẹwọgbà ní gbogbogbòò** dín kù pẹ̀lú ojọ̀ orí, pàápàá lábẹ̀ idádúró: àwọn ọmọ tó dàgbà sí i kò fi bẹ̀ẹ̀ fẹ̀ gba gbogbo ipèsè àwọn ẹ̀lòmíràn.

Àwọn èsì isẹ̀ kòòkan fi àláyé kún un. Ipò idáhùn kíákíá ní ibásepọ̀ pẹ̀lú ifowosowópọ̀ tó pọ̀ sí i láàárín àwọn ọmọ tó kéré jù nínú Eré Ohun Iní Àpapọ̀, àti òtítọ̀ síso tó pọ̀ sí i nínú Eré Itànje. Kò fi hàn kedere pé ó mú kí àwọn ọmọ kékeré fún ní púpọ̀ sí i nínú Eré Olùsàkóso. Nítorí náà, iwádíí náà kò sọ pé “idáhùn àkókọ maa ń fún gbogbo irú iwà tó ń ẹe ànfààní fún ẹ̀lòmíràn lókun.” Ó sọ pé factor tó gbòdòrò ti Ìwà Tó ń Ẹe Ànfààní Fún Ẹ̀lòmíràn, tí a kó jo láti inú ọpọ̀ isẹ̀, ga sí i lábẹ̀ ifún pá àkókò ní ibèrẹ̀ igbà ọmọdé, nígbà tí iwà rere lẹyin irònú ní pọ̀ sí i pẹ̀lú ojọ̀ orí.

Àwòrán 3 láti inú iwé iwádíí nàà pín èsì nàà ní ìbámu pèlú ìṣẹ̀ kòòkan. PGG túmọ̀ sí Public Goods Game, ìṣẹ̀ ìfowósowópọ̀ níbí tí àwọn ọmọ tí ń fí sùnti sínú àpọ̀ àpapọ̀. DG túmọ̀ sí Dictator Game, ìṣẹ̀ fífúnni. DEG túmọ̀ sí Deception Game, níbí tí ọ̀títọ̀ síso tí ń bá èrè tó dára fún ọmọ nàà díje. MDs túmọ̀ sí Moral Dilemmas, níbí tí ọmọ tí ń pinnu bóyá a lè ẹ̀ ènìyàn kan nìpalára láti gba mǎrùn-ún là. Apá kòòkan fí bí iwà ẹ̀ yí padà pèlú ọjọ̀ orí hàn lẹ́yìn tí a tí Ẹ̀kọ̀sọ̀ ipa ọ̀nà ìpinnu. Àwọn ìlàn nàà jẹ́ iye tí ordinary least squares sọ̀ àṣotélẹ̀ rẹ̀; àwọn agbègbè tí a sọ̀kùnkùn jẹ́ àlàn ìgbẹ̀kẹ̀lé 95% tí a kó jọ̀ ní ìbámu pèlú olùkọ̀pa. Kókó fún òhíkàwé gbogbogbòò ní àlàyé yíi: èsì tó gbòòrò nípa Ìwà Tó Ẹ̀ Àhààní Fún Èlòmíràn wá láti inú ọ̀pọ̀ eré, àwọn ìlàn ìṣẹ̀ kòòkan kò sì rí bákan nàà pátápátá.

Margoni et al. / Nature Human Behaviour CC BY 4.0

Èsì nàà kì í ẹ̀ ọ̀rọ̀ àkólé

Ọ̀rọ̀ àkólé méjì ló lè fà ènìyàn mọ̀ra, àwọn méjèjèjì sì rọ̀rùn jù.

Àkókó ni: **àwọn ọmọ dára látinú ìṣẹ̀dà.** Ìwádíí nàà kò fí èyí múlẹ̀. Àwọn tí wọn wà nínú àpẹ̀rẹ̀ nàà jẹ́ ọmọ tó ń sọ èdè Ítálì láti Àríwá Ítálì, tí wọn gba láti inú ilé-ẹ̀kọ̀ àtí ilé-ẹ̀kọ̀ ọmọ kékeré tó ń sin àwọn ènìyàn olówó wọnba. Àwọn olùkòwé kilò ní kedere pé a kò gbòdò fà èsì nàà sí gbogbo àṣà.

Èkejì ni: **ríronú mǎa ń sọ ènìyàn di onímọ̀tara-ẹ̀ni-nìkan.** Ìwádíí nàà kò fí èyí hàn pèlú. Láàárín àwọn ọmọ tó dàgbà sí i, ìpinnu tó lóra tó ń ẹ̀ àhààní fún èlòmíràn lágbara sí i. Ìtàn ìdàgbàsókè nàà kì í ẹ̀ ìṣubú kúrò nínú àilẹ̀ṣẹ̀. Ó dà bí ìgbésípo: ohun tó fara hàn ní kutukutu nínú ìpinnu kíákíá ń di ohun tí a lè rí nínú ìpinnu lẹ́yìn ìrònú pèlú.

Ìyàtò yẹn ni kókó. Ìwádíí nàà kò béèrè bóyá àwọn ọmọ dára tàbí búburú. Ó béèrè bí ọ̀nà ìpinnu tó yàtò—kíákíá

àti lóra—şe ní ìbàşepò pèlú iwà tó ní şe àhàfàní fún èlòmíràn bí àwọn ọmọ şe ní dàgbà.

Báwo ni èrí nàà şe lágbára tó?

Fún àpẹẹrẹ pàtàkì nàà, èrí nàà lágbára dáadáa. Àpẹẹrẹ nàà tóbi fún irú ìdánwò ìdàgbàsókè yí: **ọmọ 537**, láti ọdún 3 sí 10. Ètò iwádíí pín àwọn ọmọ nàà láìşe ojúsàájú sí ipò kíákíá tàbí ipò ìdádúró. Àwọn olùkòwé kò gbára lé eré kan; wọn darapọ̀ ọpọ̀ işẹ̀ àwùjọ, wọn sì yẹ̀ wò bóyá àpẹẹrẹ nàà dúró lábẹ̀ onírúurú àyèwò ìdúróşinşin.

Ìwé nàà tún ròyìn àwọn àyèwò tí kò fi bẹ̀ẹ̀ wuni şùgbọ̀n tó şe pàtàkì. Èsì nàà dúró nígbà tí wọn pín ojọ orí sí egbẹ̀ dípò lílò ó bí ilà tó ní bá a lẹ; nígbà tí wọn yọ àwọn ọmọ tó kéré jù; nígbà tí wọn fi àwọn ọmọ tí kò kojá àyèwò òye kún un; nígbà tí wọn yọ àwọn ọmọ tí kò tẹ̀lé àşẹ ipò kíákíá; àti nígbà tí wọn şe işíró àgbékalẹ̀ factor lóto fún àwọn ọmọ kékeré àti àwọn ọmọ tó dàgbà.

Şùgbọ̀n àwọn ààlà nàà jẹ̀ gidi.

Àkókó, **kò sí ipò àkókò àárín**. Wọn yálà rọ̀ àwọn ọmọ láti dáhùn kíákíá tàbí kí wọn dúró. Èyí tùmọ̀ sí pé iwádíí nàà fi ipinnu kíákíá wé ipinnu tí a dádúró, kì í şe pé ó fi ọ̀kọ̀ọ̀kan wọn wé ipò tí kò ní àşẹ̀ àkókò.

Èkejì, àwọn alábaàşẹ̀ nàà jẹ̀ **àwọn ènìyàn àròşo**, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé wọn mú kí àwọn ọmọ gbà pé wọn jẹ̀ gidi. Èyí wọpọ̀ nínú eré yàrá ìdánwò tí a şakóşo, şùgbọ̀n kò dọgbà pèlú wíwo àwọn ọmọ tí wọn ní bá àwọn eḡgbẹ̀ kílaàşì wọn jíròrò ní ipò àwùjọ gidi.

Èkẹta, **a kò forúkọ iwádíí nàà sílẹ̀ şáájú**. Dàtà àti ohun èlò wà lórí OSF, şùgbọ̀n a kò ti ilàna ítúpalẹ̀ iwádíí yí pa kí iwádíí nàà tó bẹ̀rẹ̀.

Èkẹrin, àpẹẹrẹ nàà dín mó àşà kan. Àríwá Ítálì kì í şe “ìgbà ọmọdé” ní gbogbogbò. Ìdàgbàsókè iwà tó ní şe àhàfàní fún èlòmíràn lè yàtò ní ìbámu pèlú ilàna àwùjọ, ilẹ̀-ẹ̀kọ̀, àyíká ebí àti ipò ọrọ̀ ajé.

Nítorí nàà, ipele ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tó bójú mu ni èyí: a lè ní ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ gíga pé àpẹẹrẹ yí, lábẹ̀ àwọn işẹ̀ àti ipò àkókò wònyí, fi àpẹẹrẹ tí wọn ròyìn hàn. Ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ kéré sí i pé ilà kan nàà yóò fara hàn láiyípadà nínú àşà, işẹ̀ tàbí ìbàşepò gidi mǐràn.

Ìdí tí ó fi şe pàtàkì

Àrìyànjiyàn àwọn àgbà nípa iwà rere sába máa ní gbé àwòrán tó rọ̀rùn wolé ní ìkòkò: ifẹ̀kúfẹ̀fẹ̀ àkókó ni apá ẹranko, ìrònú jinlẹ̀ sì ni apá ọ̀làjú. Ìmò nípa ìdàgbàsókè ọpọlọ̀ àti iwà ọmọ mú kí àwòrán yẹn şòro láti dì mú.

Nínú iwádíí yí, ipinnu kíákíá ti àwọn ọmọ tó kéré jù kì í şe ipilẹ̀ ìmọ̀tara-ẹ̀ni-nìkan tí ìrònú ní láti túnşẹ. Ìwà kíákíá tó ní şe àhàfàní fún èlòmíràn ti wà tẹ̀lẹ̀. Íyípadà ìdàgbàsókè ni pé ipinnu tó lóra àti tó ní ìrònú ní şe àhàfàní fún èlòmíràn púpọ̀ sí i pèlú ojọ orí.

Èyí ní ìtumọ̀ tó wúlò. Ìdàgbàsókè iwà rere lè má jẹ̀ dídènà ifẹ̀kúfẹ̀fẹ̀ búburú nìkan. Ó tún lè jẹ̀ ọ̀nà tí àwọn ọmọ fi ní kọ̀ láti gbé àwọn ìdáhùn ifowosowopọ̀, ọ̀títọ̀ àti àbójútó èlòmíràn tí wọn ní láti ìbẹ̀rẹ̀ wọ inú ìrònú tó lóra, tó sì jinlẹ̀.

Èyí jẹ̀ itàn tó balẹ̀, tó sì dára ju “àwọn ọmọ mọ níwà” lọ. Ó sọ pé iwà tó ní ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn lè bèrẹ̀ gégẹ̀ bí ohun tí àwọn ọmọ ní ẹ̀ kíákíá, kí ó sì di ohun tí wọn tún lè ẹ̀ lẹ́yìn ìrònú.

Àkótán tó ẹ̀ kedere

Àwọn olùṣewádíí ẹ̀ àyèwò ọmọ 537 tó ní sọ ẹ̀dè Ítálì, láti ọdún 3 sí 10, nínú ẹ̀ ẹ̀pinnu àwùjọ tó ní ifowosowopọ̀, fífúnni, òtítọ̀ síso, gbígba ẹ̀pèsè tí kò dógba àti ẹ̀sòro iwà rere. Wọn pín àwọn ọmọ náà láìṣe ojúsàájú sí idáhùn kíákíá láàárín ẹ̀jẹ́-àáyá 10, tàbí dídúró fún ó kéré tán ẹ̀jẹ́-àáyá 10 kí wọn tó dáhùn. Itupalẹ̀ factor rí ẹ̀pẹ̀rẹ̀ gbòòrò mètá: Iwà Tó Ní Ẹ̀ Ànfààní Fún Ẹ̀lòmíràn, Ìrètí Rere Nípa Àwùjọ àti Itẹ̀wọ̀gbà Ní Gbogbogbòò. Èsì pàtàkì jẹ̀ tí idàgbàsókè: láàárín àwọn ọmọ tó kéré jù, ẹ̀pinnu kíákíá ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn ju ẹ̀pinnu tí a dádúró; iwà rere nínú ipò kíákíá dúró ní ẹ̀pele tó fẹ́rẹ́ jẹ̀ kan náà pẹ̀lú ojọ̀ orí; iwà rere lẹ́yìn ìrònú sì pò sí i tí tí àláfó náà fi pa dé nńkan bí ọdún 9 sí 10. Iwádíí náà kò fi hàn pé gbogbo ọmọ ní gbogbo ibi dára látinú ẹ̀ṣẹ́dà. Ó fi hàn, nínú ẹ̀pẹ̀rẹ̀ kan láti Àríwá Ítálì àti àwọn ẹ̀rẹ̀ yàrá idánwò kan, pé idáhùn ibẹ̀rẹ̀ tó ní ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn lè dúró ẹ̀sẹ̀n nígba tí ẹ̀pinnu rere lẹ́yìn ìrònú ní dé ẹ̀pele rẹ̀.

Àyèwò láìsí àsodùn

Ohun tí iwádíí náà fi hàn: Nínú ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ọmọ 537 tó ní sọ ẹ̀dè Ítálì, ifún pá àkókò ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú Iwà Tó Ní Ẹ̀ Ànfààní Fún Ẹ̀lòmíràn tó ga sí i láàárín àwọn ọmọ tó kéré jù, nígba tí iwà rere lẹ́yìn ìrònú pò sí i pẹ̀lú ojọ̀ orí, tó sì bá a dógba ní ọ̀pin igbà ọmọdẹ̀.

Ohun tó ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ sùgbọ̀n tí a kò fi múlẹ̀: Pé idáhùn rere àkókò ní ẹ̀ ẹ̀pílẹ̀ fún ohun tí àwọn ọmọ kó láti fi hàn lẹ́yìn ìrònú. Ẹ̀pẹ̀rẹ̀ náà bá itumọ̀ yí mu, sùgbọ̀n ètò iwádíí kò lè ya itẹ̀sí àbíníbí sọtò kúrò nínú ohun tí ọmọ kó láti àwùjọ ní kutukutu.

Ohun tí kò fi hàn: Pé gbogbo ọmọ dára látinú ẹ̀ṣẹ́dà; pé ríronú máa ní sọ ọmọ di onímọ̀tara-ẹ̀ni-nńkan; pé ilà idàgbàsókè kan náà wà nínú gbogbo àṣà; tàbí pé gbogbo irú iwà tó ní ẹ̀ ànfààní fún ẹ̀lòmíràn ní tẹ̀lẹ̀ ọ̀nà kan náà.

Àwọn ààlà pàtàkì: Kò sí ipò àkókò áarín; àwọn alábaáṣe jẹ̀ àròsọ; ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ilé-ẹ̀kọ̀ Àríwá Ítálì; a kò forúko iwádíí sílẹ̀ ẹ̀ájú; àwọn ẹ̀rẹ̀ yàrá idánwò sì mú igbésí ayé àwùjọ gidi rọ̀rùn ju bó ẹ̀ rí lọ.

Ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ mélòó ní ònńkàwé gbogbogbòò yẹ kí ó ní? Ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tó dára gan-an fún ẹ̀pẹ̀rẹ̀ tí a ròyìn nínú iwádíí yí. Ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ wónba fún itumọ̀ idàgbàsókè tó gbòòrò. Ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ kékeré fún gbólóhùn tó gbòòrò nípa ẹ̀ṣẹ́dà ènìyàn.

Àwọn orísun

Margoni et al., Stable intuition and the rise of deliberative prosociality in childhood, *Nature Human Behaviour* (2026)

<https://doi.org/10.1038/s41562-026-02487-4>

Open Science Framework repository for study data and materials

<https://osf.io/xpsqe/overview>